

STRESS alias ANDRES ANDREKSON

12-aastane poiss lahkub Eestist aastal 1989, mil lipuvardas lehvib veel punane sirbi ja vasaraga lipp. Uus algus Šveitsis Lausanne linnas koos ema ja õega on täielik kannapööre. Tänapäevaks on poisist saanud mees ning Šveitsi menukaim räppar: Andres Andrekson, laulja nime all tuntud STRESS või Billy Bear, kes oma uue CD "Stress" esitlustuuri 7. märtsil Winterthuri Salzhausis alustas.

Lavale astub mees, kes ei varja oma ärevust eelseisva kontserdi ees. Olevat ju omal ajal nimi STRESS-gi sellepärast sündinud, et ärevus enne igat kontserti lausa stressiks muutus. Publik tunnetab aga kõike muud kui stressi: karismaatiline mees oma hiliskolmekümnendates paneb puupüsti saalitäie rahvast hüppama, plaksutama, käsi lehvutama. Ühekorraga on kogu rahvas kükkis, järgmisel hetkel hüpatakse STRESSi märguande peale õhku. Hämmeldust tekitab ka see, et kogu saksakeelne publik kõiki laule prantsuse keeles kaasa laulab nagu oleks see nende emakeel.

On märgata, et STRESS tunneb end laval nagu kodus. Lauldes on ta omas elemendis. Rahvas talle meeldib. Kogu show ajal on ta siiras ja aus, "väljendades oma

mõtteid ilma igasuguse filtrita. Ja publik võtab selle siiralt vastu.

Kuidas Te leidsite aga tee muusikani?

Laulja jaoks ei ole mingit barjääri lava ja inimeste vahel. STRESS kutsub inimesi lavale endaga koos tantsima. Hiljem viskab ta rahva hulka veepudeleid, et nad Salzhausi meeleetus kuumuses edasi fännata jõuaksid.

Ekslikult võiks arvata, et räpparid on muusikahuvilised, kes on üsna hea rütmitajuga, kuid vähese lauluoskusega kunstnikud. Mida edasi STRESSi kontsert veereb, seda enam saab tõestust fakt, et tema kuulsus ei põhine mitte üksnes provokatiivse või väga aktuaalse sisuga laulutekstidel, vaid ka väga tasemel lauluoskusel ning fantastilisel show'l. Ligi kahe tunnine kontsert hõlmab endas palju emotsioone, mille liigutavaimaks momendiks on Andrese tänulaul oma emale (Siiri, 59), kellele ta pühendab laulu "Déjeuner en paix '14".

Šarmantne, humoorikas *bad boy* tüüpi laulja puudutas igas vanuses kuulajat, jättes hoopis soojema kuvandi endast kui see, mida vahendab kollane meedia. Selts käis ja kohtus Stressiga enne kontserdi algust, piilus laulja karjääri kulisside tagustesse ja püüdis mõõta tema õnnelikkuse temperatuuri. Pilte jäädvustas Helen Ree.

Õnnelikkus on edukuse kõrgeim tase. Kas Te olete õnnelik?

"Ma tean, et mul on olnud väga palju õnne elus ja ma hindan seda väga. See aga ei tähenda, et ma oleksin *happy* iga päev. Aga mul on õnn, et ma võin end elatada millestki, mida ma armastan ning seetõttu võin öelda, et olen õnnelik."

Kui tihti peate Te selgitama oma päritolu ja kui selgelt teete Te vahet Eesti ja Nõukogude Liidu vahel? [Andres sündis 1977 Tallinnas, tolleaegses NL-s].

"Täitsa ausalt öeldes peaksin ma seda seletama iga kord, kuid ma ei tee seda alati, sest lõppude lõpuks ei suuda inimesed seda tõeliselt mõista. See on mulle ka ok, sest nad on teistsuguses reaalsuses üles kasvanud kui mina. See on minu õnn, et ma kõik selle üle elasin ning mul on nüüd kõik hästi. Iga inimene, kes on üles kasvanud Nõukogude Liidus teab, et see oli *scheisse Zeit*. See ei olnud aeg, mil sai teha, mis sa tahtsid ning vanematel ei olnud võimalust unistamiseks. Kolisin Šveitsi kaks aastat enne Eesti taasiseseisvumist, seega on mu mälestused seotud vaid Nõukogude ajaga."

Olete öelnud, et jõudsite punkti, kus muusika tundus jätkamiseks ainus õige tee olevat.

See oli puhas kokkusattumus. Šveitsi kolides ei teadnud ma väga palju modernsest muusikast, sest Eestis elades ei olnud ma sellega kokku puutunud. Räpp ja hip hop oli uus ka Šveitsi jaoks. Kuulsin seda

ja alguses alustasin tantsimisest, mis pakkus palju huvi ning hiljem proovisime kaaslastega erinevaid kombinatsioone ka räppides. Tõsiseks muusika tegemiseks läks aga alles ülikooli ajal ning paar aastat hiljem tuli välja minu esimene sooloalbum. Olin tookord 24 a. Seejärel muutusid paljud asjad ning siis süvenesin ja hakkasin asju korralikult tegema.“

Kui Te valiksite ühe värvi kirjeldamaks oma Eesti-tunnet, mis värv see oleks?

„Sinine ja must.“

Kui tihti külastate Te Eestit?

„Ausalt öeldes külastab mu ema Eestit tihedamini kui mina. Ise käin seal iga kahe aasta tagant. Ühelt poolt on seal väga palju muutunud, teiselt poolt pole justkui midagi muutunud. Mul ei ole Eestiga väga romantiline suhe. Kui ma sinna lähen, siis soovin üksi minna. Kui ma kellegi kaasa võtan, siis nad ei mõistaks, miks ma oma vanasse kvartalisse läheksin ja seal kogu õhtupooliku lihtsalt istuksin. Lähen Eestisse, et end tagasi tõmmata ja oma endist kodumaad külastada.“

Kuidas Te veedate jõule?

„Tavaliselt olen oma ema juures Lausannes ja mõnikord sõidan kaugemale ära.“

Te olite Eestis elades kergejõustiku meeskonnas, mis tähendas viis korda teeningut nädalas. Millist rolli mängib sport Teie elus täna?

„Ja, nii see oli. Spordil on endiselt väga suur roll minu elus ja see on minu jaoks väga tähtis, sest töötan väga palju peaga. Ma teen endiselt palju sporti ja see annab mulle hea tasakaalu.“

Stressi muusika käsitleb alati väga aktuaalseid teemasid. 2008. aastal saavutas ta oma albumiga „Meil on vaid üks maa“ parima laulu („Best Song National“ at Swiss Music Awards) tiitli ja see oli alles algus. Seejärel on ta väga palju auhindu võitnud, sealhulgas ka 2009. aastal Fischhofi auhinna rassismivastase laulu eest.

Kas te olete ise pidanud kannatama rassismi pärast?

„Ma ei oska öelda. Kui ma siia kolisin, olin ma nagunii välismaalane ega vallanud keelt ning olin konfronteeritud mitmete taoliste situatsioonidega. Rassismiga on nagu kõigega – kuidas sa seda võtad: kui lähedale sa endale seda lased, nii lähedale see sulle tuleb. Rassism on naeruväärne ja et see üldse veel aastal 2015 eksisteerib!“

Te olete alati väga aus ja otsekohene.

„Ausus on muusika tegemisel tähtis. Piisavalt on tehtud laule, kus inimesed laulavad armastusest ja inimestest, kes loodavad armastada ja loodavad, et armastus kord saabub, aga see on mulle kõik täitsa ükskõik. Tähtis on armastusest rääkida, kuid armastusel on nii palju dimensioone, mitte ainult see üks dimensioon. Armastus on üks ilusamaid asju siin

maailmas ja minu arust on kahju, et sellest on saanud nii ühedimensionaalne.“

Eindimensionale Liebe: see oleks ju väga hea laulu pealkiri?

„Ja! Absoluutselt!“

Kui tipus ollakse, siis märgatakse tihtipeale, kui väike maailm on. Kui väike on Šveitsi muusikamaailm ja kui tihti esinete rahvusvahelisel laval?

„Šveitsi muusikamaailma suurus on paras. Mitte liialt väike ja piisavalt suur, et sellest end elatada. Tähtis on tegelikult leida projekte, mis on olulised enda jaoks ning ei lase kunstnikul frustratsioonidele sattuda. Arvan, et see on iga inimese jaoks natukene eri teema.“

Kas laulate ainult prantsuse keeles (vahest kombineeritult inglise keeles)?

„Eesmärk on eelkõige, et inimesed saaksid emotsioone laule kuulates. Emotsioonid on mõnikord nii kompleksed ja seetõttu on vaja laitmatut keeleoskust, et midagi ilusat kirjutada.“

Kas olete proovinud eesti keeles räppida?

„Eesti keeles ma pole proovinud, sest kui ma laule kirjutan, siis kirjutan ma keeles, mis on mul nõ naha all.“

Kas võiksite ehk ette kujutada, et rääkiksite midagi eesti keeles Eesti 100. aastapäevaks?

„Ei või iial teada!“

Kas võime selle ukse avatuks jätta?

„Ja! Selle me võime avatuks jätta! Mul on ju veel kolm aastat aega!“

Stress oli abielus endise Šveitsi missi Melanie Winigeriga aastatel 2008-2012 ja praegune tüdruksõber on tippmodell Ronja Furrer.

Teile meeldivad ilusad ja arukad naised. Kas see hea maitse pärineb Eestist?

„Kohe kindlasti! Minu emalt!“

STRESS (ka Billy Bear ja kodanikunimega Andres Andrekson) on sündinud 25. juulil 1977 Tallinnas ning aastast 1989 elab ta Šveitsis. Elukohana nimetab ta nii Lausannet kui ka Zürichi Zollikobergi. Käesoleval aastal võttis STRESS vastu juba üheksanda auhinna Swiss Music Awardil ja teda peetakse Šveitsi menukaimaks räppariks.

Loe lisa STESSI kodulehelt: www.stressmusic.com

/M.Loertscher, 8.märtsil Winterthuris/